

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 28 października 2009 r.

**Pan
st. bryg. Stanisław Węsierski
Lubuski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
w Gorzowie Wlkp.**

LZG-410-14-03/2009, P/09/061

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze przeprowadziła w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp., zwanej dalej „Komendą” lub „KW PSP”, kontrolę funkcjonowania numeru alarmowego 112 na terenie województwa lubuskiego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 sierpnia 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 9 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność KW PSP w zakresie objętym kontrolą, mimo stwierdzonych uchybień, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

Za wdrażanie i nadzór nad systemem powiadamiania ratunkowego przy pomocy numeru alarmowego „112” w KW PSP odpowiedzialne było Wojewódzkie Stanowisko Koordynacji Ratownictwa (WSKR) w Gorzowie Wlkp. oraz 10 powiatowych i dwa miejskie stanowiska kierowania (PSK/MSK), w tym pięć zintegrowanych z ratownictwem medycznym. Zgłoszenia ratunkowe z sieci telefonów stacjonarnych przyjmowane były bezpośrednio przez właściwe miejscowo PSK/MSK, przy czym PSK w Słubicach przyjmuje od maja 2005 r. również zgłoszenia z telefonów sieci mobilnych (komórkowych). Podejmowane przez Pana Komendanta w 2006 r. inicjatywy przejęcia od Policji ww.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zgłoszeń przez pozostałe komendy PSP w województwie lubuskim nie przyniosły rezultatu, z przyczyn niezależnych od KW PSP.

Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK próby sprawności systemu powiadamiania ratunkowego wykazały, że we wszystkich przypadkach osoba zgłaszająca uzyskiwała połączenie z PSK/MSK w ciągu kilku/kilkunastu sekund od chwili wybrania numeru 112 z telefonu stacjonarnego TP S.A. (testowano 3 powiaty) i miała możliwość uzyskania pomocy pod wskazanym przez siebie adresem, gdyż dane adresowe potwierdzał użytkowany przez PSK system lokalizacyjny. W przypadku wykonania połączenia z numerem 112 z telefonów sieci mobilnych i braku możliwości uzyskania szczegółowych informacji od osoby zgłaszającej, Stanowisko Kierowania w Słubicach nie w każdym przypadku potrafiło zlokalizować miejsce tej osoby lub też osoba ta lokalizowana była ze znacznym błędem, w zależności od operatora sieci. Promień lokalizacji osoby zgłaszającej wynosił np. od 1.000 m do 6.100 m w sieci Polkomtel („Plus”), od 1.000 m do 4.500 m w sieci Centertel („Orange”).

Najwyższą dokładność lokalizacyjną wykazały połączenia z sieci stacjonarnej Telekomunikacji Polskiej S.A. Spośród jedenastu połączeń na numer 112 wykonanych z różnych miejscowości zabudowanych, w tym także z budek telefonicznych, w przypadku dziewięciu z nich uzyskano dokładną lokalizację miejsca wykonania zgłoszenia alarmowego w czasie od 46 sekund do 2 minut 15 sekund. Jednak dwa połączenia, wykonane z hotelu „Mieszko” w Gorzowie Wlkp. oraz z siedziby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp., nie zostały zlokalizowane przez służby dyżurne MSK KM PSP w Gorzowie Wlkp.

Spośród 12 połączeń wykonanych z sieci mobilnych, PSK w Słubicach uzyskało dokładny adres dzwoniącego tylko w jednym przypadku. Połączenie to wykonano z sieci Polskiej Telefonii Cyfrowej (PTC) sp. z o.o. („Era”) na przejściu granicznym w Świecku. Jednakże czas trwania tej lokalizacji, jak również dwóch następnych wynosił ponad 13 minut. Spowodowane to było koniecznością zastosowania, zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej PSP, procedury awaryjnej polegającej na wykonaniu połączenia do operatora sieci PTC.

Stanowisko Kierowania PSP w Słubicach nie ustaliło natomiast, pomimo wykonania trzech prób z różnych miejscowości, lokalizacji dzwoniącego z sieci P-4 sp. z o.o. („Play”). Awarię tej sieci WSKR w Gorzowie Wlkp. zgłosiło, zgodnie z obowiązującą procedurą awaryjną, do Centrum Certyfikacji i Generacji Kluczy Departamentu Infrastruktury Teleinformatycznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

WSKR nie przyjmowało zgłoszeń alarmowych kierowanych na numer 112. Stanowisko to nie było wyposażone w sprzęt techniczny umożliwiający obsługę ww. zgłoszeń. Dysponuje ono wyłącznie oprogramowaniem rozwiązania tymczasowego, umożliwiającym lokalizację abonenta dzwoniącego na numer alarmowy 112 do komendy powiatowej/miejskiej PSP, jeżeli zwróci się ona do WSKR o udzielenie pomocy w lokalizacji dzwoniącego i poda jego numer telefonu.

Komenda nie dysponuje również wyciągami z rejonowych planów, o których mowa w § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16.06.2005 r. w sprawie działań przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w sytuacjach szczególnych zagrożeń². Nie nawiązał też Pan Komendant współpracy z Wojewodą Lubuskim w tym zakresie, ograniczając w ten sposób zasób swojej wiedzy, czy na terenie województwa lubuskiego operatorzy zapewnili ciągłość łączności w przypadku powstania sytuacji szczególnych zagrożeń. Uznając zasadność dysponowania tą wiedzą, Pan Komendant zobowiązał się do pozyskania przedmiotowych planów w najbliższym czasie.

Porozumieniem z dnia 28.12.2006 r., zawartym na podstawie art. 61 ustawy z dnia 8.09.2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym³, Wojewoda Lubuski powierzył Panu Komendantowi oraz podległym mu jednostkom organizacyjnym realizację zadań Centrum Powiadamiania Ratunkowego, określonych w przepisach art. 25 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.

O szczegółach technicznych związanych z realizacją zadań objętych ww. porozumieniem Pan Komendant był zobowiązany zawiadomić Wojewodę Lubuskiego w terminie do 31.12.2006 r. Zawiadomienie takie w formie pisemnej nie zostało złożone. Według wyjaśnień Pana Komendanta, nastąpiło to w formie ustnej i dotyczyło m.in. funkcjonowania zintegrowanych stanowisk kierowania, stanowiących „załączek” powstania CPR-ów. W ocenie NIK, skoro porozumienie zostało zawarte w formie pisemnej, to zasada pisemności powinna obowiązywać w składaniu sprawozdań z jego realizacji.

Z przepisu art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz niektórych innych ustaw⁴ wynika, że wojewoda może powierzyć, w drodze porozumienia, wykonywanie do 31 grudnia 2011 r. zadań centrów powiadamiania ratunkowego innym podmiotom, w szczególności jednostkom organizacyjnym Państwowej Straży Pożarnej, Policji lub jednostkom samorządu terytorialnego. Ustawa ta weszła w życie 10 lutego 2009 r. Do dnia zakończenia kontroli NIK, porozumienie takie nie zostało

² Dz.U. Nr 122, poz. 1029

³ Dz.U. Nr 191, poz. 1410 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2009 r. Nr 11, poz. 59

sporządzone (uzgodnienia w toku), a jednostki organizacyjne PSP na terenie województwa kontynuują obsługę zgłoszeń kierowanych na numer alarmowy bez tego porozumienia.

Projekt takiego porozumienia Pan Komendant przedstawił już 26.05.2009 r. na posiedzeniu Zespołu ds. CPR, powołanego z Pana inicjatywy przez Wojewodę Lubuskiego. Z projektu tego wynikało m.in., że zostanie zorganizowane Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego (WCPR) na bazie funkcjonującego WSKR oraz 6 CPR-ów z siedzibami w miastach: Gorzów Wlkp., Nowa Sól, Słubice, Świebodzin, Zielona Góra i Żary. Przewidywane środki finansowe na budowę CPR w województwie lubuskim wynoszą 5.243,0 tys. zł.

W związku z planowaną budową WCPR, Pan Komendant powołał Zespół do sporządzenia programu funkcjonalno-użytkowego inwestycji. W czerwcu 2009 r. opracowana została koncepcja architektoniczna dwukondygnacyjnego obiektu wkomponowanego w istniejące już budynki Komendy, a w sierpniu 2009 r. wybrano, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵, wykonawcę projektu budowlanego.

Realizacja obowiązujących od 2.09.2009 r. postanowień rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31.07.2009 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego i wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego⁶ nakłada na Komendę, oprócz poniesienia znacznych nakładów inwestycyjnych, zwiększenia liczby etatów operatorów numeru alarmowego 112, a na operatorów obowiązek posługiwania się co najmniej jednym językiem obcym w stopniu komunikatywnym. W toku kontroli NIK stwierdzono, że dyżurni nie znają języków obcych. Szkolenia językowe zaplanowane zostały na lata 2010-2012 w wyniku współpracy z Zachodniopomorskim Komendantem Wojewódzkim PSP w Szczecinie, koordynatorem projektu „Transgraniczna działalność w zakresie zwalczania powodzi” oraz Komendantem Wojewódzkim Policji w Gorzowie Wlkp. w ramach projektu „Wzmocnienie kompetencji językowych lubuskich funkcjonariuszy w związku z realizacją Euro 2012”. Oba projekty zakładają kursy języka angielskiego i niemieckiego.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stosowane w KW PSP procedury kontroli wewnętrznej. Komenda uzyskała 23.01.2006 r. certyfikat jakości ISO 9001:2000, zapewniający podniesienie skuteczności nadzoru oraz dający możliwość sprawniejszego zarządzania i monitorowania funkcjonowania kontroli wewnętrznej. Ponadto, służby KW PSP

⁵ Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 130, poz. 1073

przeprowadzały corocznie inspekcje gotowości operacyjnej w komendach miejskich i powiatowych PSP według harmonogramów zatwierdzanych przez Pana Komendanta. Zakres tematyczny inspekcji dotyczył m.in. sprawności łączności przewodowej, umiejętności obsługi wyposażenia technicznego i informatycznego oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji przez stanowiska kierowania. Po zakończeniu inspekcji do komendantów PSP/MSP kierowane były wystąpienia pokontrolne z zaleceniami usunięcia stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o pozyskanie wyciągów z rejonowych planów, o których mowa w § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16.06.2005 r. w sprawie działań przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.